

students of higher educational institutions, which carry out professional training of specialists in the field of management, is determined.

Professional training is carried out using a variety of modern teaching methods. Active teaching methods can achieve the goals and promote personal and professional growth. The methods of interactive learning are very convenient for the practical training of psychologists because they facilitate the process of learning knowledge and working out professional skills.

The communicative orientation of training in higher education institutions should consist in changing the ratio of theoretical and practical training. The article shows that vocational training should be based not only on in-depth study and mastering of theoretical knowledge of diverse disciplines, which are necessary for one or another activity, but also for the practical mastery of those skills and skills of professional activity that is required by the modern level of development of society.

Keywords: methodology, training sessions, communicative culture, professional training, specialists in public administration

УДК 004.9: 811.111

НОВІТНІ МЕТОДИКИ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ПРОФЕСІЙНІЙ СФЕРІ

Н. Ю. ЯМНИЧ, старший викладач,

E-mail: yamnatasha@i.ua

ORCID: 0000-0003-4298-9075

Н. С. ХАРЧУК, старший викладач,

E-mail: harchuk50@gmail.com

ORCID: 0000-0003-1437-5834

Л. Р. ДАНЬКЕВИЧ, старший викладач,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: ludmila_dank@mail.ru

ORCID: 0000-0003-2576-5280

Анотація. У цій статті аналізується відбір, поєднання та системне впровадження методів викладання іноземної мови, використання яких у навчальному процесі сприяло б набуттю знань, умінь і навичок студентів. Особлива увага приділяється комунікативним методам навчання; пояснюється розмежування між поняттями «комунікативний» та «інтерактивний» метод навчання. В статті аналізується комбінування різних способів подання навчального матеріалу з використанням методики управління знаннями; досліджується технологія змішаного навчання, зокрема вивчається ефективність застосування методу кейсів для досягнення цілей навчання професійної іноземної мови та міжкультурної адаптації. Розглянуто різні аспекти застосування методу аналізу конкретних прикладів у викладанні англійської мови професійного спрямування; проаналізовано причини введення «case studies» у методики навчання іноземної мови професійного спрямування, а також надаються рекомендації щодо ефективного застосування даної методики на заняттях; розроблено підходи до

вибору ситуацій і змісту завдань; визначено структурування видів діяльності, а також запропоновано методи їх оцінювання.

Ключові слова: метод кейсів, комунікативні методи, змішане навчання, навчальний процес, інтерактивні методи навчання, англійська мова професійного спрямування

Актуальність. У сучасному суспільстві здатність до комунікації є однією з основних умов успішної діяльності фахівця. Євроінтеграційні процеси у світі зумовлюють необхідність вивчення англійської мови на якісно новому рівні. Отже, все це призводить до удосконалення методики її вивчення. Сучасні викладачі іноземної мови мають можливості застосовувати різноманітні методи викладання від традиційних до новітніх. У процесі вирішення проблеми викладання іноземної мови у вищій школі першочерговим завданням є розроблення та застосування на практиці інноваційних методів навчання, створення чіткої моделі наукового й навчально-методичного забезпечення процесу навчання та засвоєння іноземної мови. [7]

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

Багато науковців, як вітчизняних (Н. Баграмова, Є. Захарова Є. Вардашкіна та інші) так і зарубіжних (P. Duff, C. Faltis, J. Heap), присвятили свої праці проблемам розробки і впровадження інноваційних методик у процес навчання іноземним мовам, аналізу позитивних і негативних моментів сучасних підходів у порівнянні з традиційними.

Мета статті - аналіз відбору, поєднання та системного впровадження тих методів викладання іноземної мови, використання яких у навчальному процесі сприяло б набуттю знань, умінь і навичок студентів на рівні B2. Згідно з Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти [4], рівень B2 визначений з урахуванням необхідності спрямування фактичного навчального матеріалу на майбутню професійну діяльність студента. **Методи дослідження** – у статті використані методи аналізу.

Результати. У процесі досягнення цієї мети виникли деякі труднощі. По-перше, зменшення кількості годин на вивчення іноземної мови у вищих навчальних закладах України; по-друге, низький рівень мотивації до вивчення іноземної мови. Усе це спонукає викладача до перегляду тієї складової навчального процесу, на яку він може здійснити найбільш опосередкований вплив – на вибір методів викладання англійської мови під час проведення навчальних занять.

Перше місце в рейтингу популярності методик викладання англійської мови належить комунікативному підходу, який спрямований на розвиток спілкування. В основу комунікативного методу покладена ідея, що успішне засвоєння англійської мови відбувається шляхом вивчення її в реальних ситуаціях, що в свою чергу приводить до її опанування та використання. Викладач виконує дві основні функції. Перша полягає у сприянні процесу комунікації між студентами використовуючи різні види діяльності. Друга функція – це виступати в ролі керівника даної групи, контролювати процес навчання а також мотивувати студентів.

Безперечно, останні десятиріччя характеризуються домінуванням комунікативного підходу до вивчення іноземної мови. Також нагальним визначено домінування інтерактивних методів навчання. У цьому процесі бажаним є проведення певного розмежування між поняттями “комунікативний” та “інтерактивний” метод навчання, оскільки, на думку багатьох викладачів, вони є

практично ідентичними. Справді, згідно з обома методами навчання відбувається з врахуванням мовних актів, спілкування, однак можна все ж провести певне розмежування. При перекладі цих слів з англійської мови наявні значні розбіжності у значенні: communication – “спілкування”, interaction – “взаємодія”. Виходячи з цього, доречно підтримати думку авторів, які наголошують на тому, що комунікативне навчання, насамперед, враховує комунікативні функції мовлення, а інтерактивне – власне процес комунікації та навчальної ситуації в аудиторії [1].

Комунікативна методика передбачає максимальне занурення студента в мовний процес. Основна мета цієї методики - навчити студента спочатку вільно говорити мовою, а потім думати. Важливо й те, що механічні відтворюючі вправи відсутні: їх місце займають ігрові ситуації, робота в парах, завдання на пошук помилок, порівняння і зіставлення. Це все змушує не лише активізувати пам'ять, а й логіку, вміння мислити аналітично і образно, а також розвивати креативність та загальний кругозір студента. При цьому великий акцент робиться на використанні аудіо-, відео- та інтерактивних ресурсів. Завдяки різноманітності методичних прийомів, в числі яких одне з провідних місць займають мовні технології, дана методика сприяє формуванню навичок, необхідних людині в сучасному діловому житті (вміння робити доповідь, проводити презентації, вести переписку і т.п.).

У процесі аналізу методів викладання іноземної мови необхідно враховувати ще один аспект. Використання винятково комунікативних методів може привести до певних проблем. Так, відомі ситуації, коли у тих, хто навчалися виключно за такими методами, маючи ґрунтовні навички спілкування, виникали значні труднощі у написанні певних документів. Тобто базові знання граматики та стилістики виявилися недостатніми. Сучасні ж вимоги до володіння іноземною мовою професійного спрямування передбачають як високий рівень володіння комунікативними навичками, так і здатність до оформлення службової документації іноземною мовою.

Отже, перед викладачами виникає необхідність певного синтезу структурних, функціональних та інтерактивних методів із метою рівномірного розвитку у студентів усіх чотирьох видів мовленнєвої діяльності: читання, говоріння, письма та слухання. Досягненню такої мети сприятиме використання так званої технології змішаного навчання (blended learning).

Сутність такого навчання полягає в об'єднанні (змішуванні) формальних (навчання в аудиторії, вивчення та перевірка матеріалів мовного курсу, написання контрольних робіт, тестування та ін.) та неформальних методів і засобів навчання (e-learning на базі платформи Moodle, спілкування з викладачем за допомогою електронної пошти, проведення інтернет-конференцій та ін.) [6]. Також вагомим аспектом використання даної технології є комбінування різних способів подання навчального матеріалу (очне face-to-face, електронне online learning та самостійне навчання individual learning) з використанням методики управління знаннями. Переваги використання цього методу очевидні, оскільки він дає змогу у процесі академічного навчання поєднати класичні методи викладання (структурні та функціональні), що спрямовані на засвоєння основних граматичних структур англійської мови, розвиток навичок читання та перекладу, та більш сучасні методи (інтерактивні та частково інтерактивні, методи комп'ютерного навчання), спрямовані на розвиток комунікативних навичок і подолання “мовного бар'єру”.

Таким чином, використання технології змішаного навчання може бути дієвим шляхом удосконалення викладання іноземної мови у вищих навчальних закладах України, оскільки організація навчальних занять із використанням цієї технології має ряд суттєвих переваг. Найважливішим є те, що вона сприяє рівномірному формуванню базових навичок грамотного читання і письма та комунікативних навичок. Сучасна модель змішаного навчання передбачає такі аспекти: усі матеріали практичних занять є доступними для навчального контингенту та можуть легко використовуватися для самостійного навчання (тобто існують як у друкованому, так і в електронному вигляді) [2].

Отже, модель змішаного навчання дуже логічно співвідноситься з кредитно-модульною системою організації навчального процесу, а її використання вважається доцільним та бажаним, оскільки існує можливість оптимального комбінування аудиторної, самостійної та індивідуальної роботи, практичної підготовки студентів.

Досліджуючи комунікативний метод вивчення іноземних мов варто згадати метод кейсів (case study), що завоював провідні позиції в сучасній практиці навчання, розвиваючи володіння мовними функціями, що дає можливість опановувати знання спеціальності іноземною мовою, підвищити рівень своєї професійної компетентності та самооцінки. Провідна роль в теоретичній розробці методу і практичному його застосуванні належить П. Дафф (P. Duff), С. Фолтіс (C. Faltis) Дж. Хіп (J. Heap) [8; 9; 10].

Метод кейсів це техніка навчання, що використовує опис реальних (економічних, соціальних і бізнес) ситуацій. Кейсологи відносять метод «case study» до «просунутих» активних методів навчання. Збільшення в «багажі» студента проаналізованих кейсів збільшує ймовірність використання готової схеми рішень до ситуації, що склалася, формує навички вирішення більш серйозних проблем. Ситуаційне навчання вчить пошуку і використання знань в умовах динамічної ситуації, розвиваючи гнучкість мислення. Є. Н. Захарова вважає, що «компетентісно орієнтована професійна освіта направлена на оволодіння діяльністю, яка забезпечують готовність до вирішення проблем і завдань на основі знань, професійного і життєвого досвіду, цінностей, інших внутрішніх і зовнішніх ресурсів» [5, с. 33].

Застосування кейс-методу на заняттях з англійської мови в професійному середовищі переслідує дві взаємодоповнюючі мети, а саме: подальше вдосконалення комунікативної компетенції (лінгвістичної і соціокультурної) і формування професійних якостей студентів. [3] Знайомство з кейсом (читання професійно спрямованого тексту, в якому сформульована задача по спеціальності, в оригіналі або з невеликими скороченнями і незначною адаптацією, і подальший переказ), самостійний пошук рішення (внутрішня монологічне мовлення англійською мовою), процес аналізу ситуації під час заняття (монологічне і діалогічне мовлення, підготовлена і спонтанна, також англійською мовою) - все це приклади комунікативних завдань.

Аудиторне спілкування, пов'язане з роботою над кейсом, якому притаманні суперечка, дискусія, аргументація, опис, порівняння, переконання та інші мовні акти, тренує навички вироблення правильної стратегії мовної поведінки, дотримання норм і правил англомовного спілкування. Метод кейсів включає одночасно і особливий вид навчального матеріалу і особливі способи його використання в навчальній практиці англійської мови.

Кейс-метод на заняттях іноземної мови рекомендується застосовувати в групах, що мають певний запас знань за фахом і достатній рівень володіння

іноземною мовою. Крім того, будучи складним і ефективним методом навчання, кейс-метод не є універсальним і ефективний лише в поєднанні з іншими методами навчання іноземних мов. Проте використання кейс-методу у вивченні іноземної мови підвищує рівень знання іноземної мови в цілому. Метод розвиває творче мислення, навички проведення презентації, вміння вести дискусію, аргументувати відповіді; удосконалює навички професійного читання іноземною мовою і обробки інформації; вчить працювати в команді і виробляти колективне рішення. «В курсі бізнес дисциплін студенти забезпечуються даними, що стосуються різних аспектів організації та функціонування підприємств, знайомляться з порядком ведення ділової документації, пишуть звіти, складають плани, генерують ідеї стосовно ситуації, будують моделі, створюють упорядкований перелік характеристик чи сторін ситуації, навчаються вислуховувати альтернативну точку зору, приймати стратегічні рішення тощо» [3, с. 270]. В умовах інтерактивного навчання у студентів посилюється почуття особистісного залучення в освітній процес і формується відповідальність за власні результати. Дискусія, аналіз реальних ситуацій, мозковий штурм, ділова гра, проектне завдання ведуть до створення сприятливої психологічної атмосфери на занятті, до посилення мовної та інтелектуальної активності учнів, підвищують їх почуття впевненості в собі. Метод кейсів є виключно ефективним інструментом, що дозволяє застосувати теоретичні знання до вирішення практичних завдань.

Висновки та перспективи. Згідно з результатами проведених нами прикладних досліджень встановлено, що метод кейсів може використовуватися як виключно ефективний для досягнення цілей навчання професійної іноземної мови та міжкультурної адаптації. До недоліків застосування даного способу організації навчання можна віднести той факт, що важко гарантувати самостійність виконання всіх завдань у разі окремо взятих студентів.

Ми дійшли висновку, що комунікативні методики мають ряд особливостей, що відрізняють їх від інших традиційних методів. Більшість з них розроблена на основі інтеграції традиційних і сучасних методів викладання іноземних мов. Однак не слід недооцінювати традиційну методику щодо пошуку найбільш ефективних методів викладання. Отже, варто комбінувати різні підходи, використовуючи їхні сильні сторони для досягнення необхідного результату – формування комунікативних умінь і навичок володіння іноземною мовою.

Список використаних джерел

1. Баграмова, Н. В. Лингво-методические основы обучения лексической стороне устной речи на английском языке как втором иностранном в педагогическом вузе [Текст]: дис. ... д-ра пед. наук / Н. В. Баграмова. – СПб., 1993. – 504 с.

2. Вардашкина, Е. В. Использование информационно-коммуникационных технологий в обучении английскому языку студентов неязыковых вузов [Электронный ресурс] / Режим доступа: <http://sibac.info/index.php/2009-07-01-10-21-16/1125-2012-02-09-10-30-07>.

3. Данькевич, Л. Р. Застосування кейс-технологій у викладанні англійської мови професійного спрямування [Текст] / Л. Р. Данькевич, Н. Ю. Ямнич // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія. – 2012. – Вип. 175 (3). С. 268 – 274.

4. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Науковий редактор українського видання доктор пед. наук, проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273с.

5. Захарова, Е.Н. О компетентностном подходе в образовательной деятельности [Текст] // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия: Педагогика и психология. – 2011. Вып. 4. – с. 32 – 40.

6. Костина, Е. В. Модель смешанного обучения (Blended Learning) и ее использование в преподавании иностранных языков [Текст] / Е. В. Костина // Известия Высших учебных заведений. Серия: Гуманитарные науки. – 2010. – Вып. 1 (2). С. 141–144.

7. Ямнич, Н. Ю. Innovations in current education quality management [Текст] / Н. Ю. Ямнич, Н. С. Харчук. // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Філологічні науки. – 2015. – Вип. 225 (2). С. 173 – 178.

8. Hear J. Conversation analysis methods in researching language and education // Encyclopedia of Language and Education. Vol. 8: Research Methods in Language and Education / N.H. Hornberger, D. Corson (Eds.). Dordrecht; Boston; London: Kluwer Academic Publishers, 1997. – P. 217 – 225.

9. Patricia A. Duff. Case study research in applied linguistics. New York: Lawrence Erlbaum, 2008. – P. 233.

10. Faltis C. Case study methods in researching language and education // Encyclopedia of Language and Education. Vol. 8: Research Methods in Language and Education / N.H. Hornberger, D. Corson (Eds.). Dordrecht; Boston; London: Kluwer Academic Publishers, 1997. – P. 125 – 127.

References

1. Bagramova, N. V. (1993) Lingvo-metodicheskie osnovy obuchenia leksicheskoi storone ustnoi rechi na angliiskom yazyke kak vtorom inostrannom v pedagogicheskom vuze: [Lingvo-methodical principles of teaching of lexical aspect of oral speech in English as the second foreign language in pedagogic higher education institution]. Saint Petersburg, 504.

2. Vardashkina, E. V. Ispol'zovanie informatsionno-kommunikatsionnyh technologii v obuchenii angliiskomu yazyku studentov neyazykovykh vuzov. Available at: <http://sibac.info/index.php/2009-07-01-10-21-16/1125-2012-02-09-10-30-07>.

3. Dan'kevych, L. R., Yamnych, N. Yu. (2012). Zastosuvannia case-tehnologii u vykladanni angliis'koi movy profesiinogo spriamuvannia [The use of case technologies in teaching of English for specific purpose]. Naukovyi visnyk NULES of Ukraine. Series: Pedagogy, psychology, philosophy, 175 (3), 268 – 274.

4. Zagal'noevropeis'ki rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia / Naukovyi redactor ukrains'kogo vydannia doc. ped. sc., prof. S. Yu. Nikolaeva. – Kyiv: Lenvit, 2003. – 273p.

5. Zakharova, E.N. (2011). On competence-based approach in educational activity. The Bulletin of the Adyghe State University. Series: Pedagogy and Psychology, 4, 32 – 40.

6. Kostina, E. V. (2010). Model smeshanogo obuchenia (Blended Learning) i yeie ispol'zovanie v prepodavanii inostrannyh yazykov [The model of blende learning and its use in foreign languages teaching]. Izvestia vysshih uchebnyh zavedenii. Series: The Humanities, 1 (2), 141 – 144.

7. Yamnych, N. Yu., Kharchuk, N. S. (2015). Innovations in current education quality management. *Naukovyi visnyk NULES of Ukraine. Series: Philological sciences*, 225 (2), 173 – 178.

8. Heap, J., Hornberger, N.H., Corson, D. (1997). Conversation analysis methods in researching language and education // *Encyclopedia of Language and Education*. Vol. 8: Research Methods in Language and Education. Dordrecht; Boston; London: Kluwer Academic Publishers, 217 – 225.

9. Patricia A. Duff. (2008). Case study research in applied linguistics. New York: Lawrence Erlbaum, 233.

10. Faltis, C., Hornberger, N.H., Corson, D. (1997). Case study methods in researching language and education // *Encyclopedia of Language and Education*. Vol. 8: Research Methods in Language and Education. Dordrecht; Boston; London: Kluwer Academic Publishers, 125 – 127.

НОВЕЙШИЕ МЕТОДИКИ В ПРЕПОДАВАНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ СФЕРЕ

Н. Ю. Ямнич, Н. С. Харчук, Л. Р. Данькевич

Аннотация. В данной статье анализируется отбор, комбинирование и системное применение методов преподавания иностранного языка, применение которых в учебном процессе способствовало бы приобретению знаний, умений и навыков студентами. Особое внимание уделяется коммуникативным методам обучения; разъясняется отличие между понятиями «коммуникативный» и «интерактивный» методы обучения. В статье анализируется применение различных способов презентации учебного материала, используя методики управления знаниями; исследуется технология смешанного обучения; в частности, исследуется эффективность применения метода кейсов для достижения целей обучения профессиональному иностранному языку и межкультурной адаптации. Рассмотрены разные аспекты применения метода анализа конкретных примеров в преподавании английского языка профессионального направления; проанализированы причины введения «case studies» в методики обучения иностранному языку профессионального направления, а также даны рекомендации относительно эффективного применения данной методики на занятиях; разработаны подходы к выбору ситуаций и содержания; определено структурирование видов деятельности, а также предложены методы их оценивания.

Ключевые слова: метод кейсов, коммуникативные методы, смешанное обучение, учебный процесс, интерактивные методы обучения, английский язык профессионального направления

THE NEWEST METHODS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING IN A PROFESSIONAL SPHERE

N. Y. Yamnych, N. S. Kharchuk, L. R. Dan'kevych

Abstract. In the process of solving the problem of teaching a foreign language in a higher school, the priority task is to develop and apply innovative teaching methods on practice.

The purpose of the article is to analyze the selection, combination and systematic implementation of methods of teaching of a foreign language.

Methods. The methods of analysis are used in the article.

Results. The communicative approach takes the first place among the methods of teaching English. It is based on learning English in real situations. The communicative

method involves the maximum immersion of a student into the linguistic process. The main purpose of this technique is to teach a student to speak fluently, and then to think.

To achieve this goal, it is necessary to use blended learning technology. The principle of such method is to blend formal (studying in a classroom) and informal teaching methods and tools (e-learning, communication with teacher via e-mail, internet conferences, etc.)

Case method is a learning technique that is based on real situations. The application of the case-method reaches two goals: further improvement of the communicative competence (linguistic and sociocultural) and the formation of professional qualities of students.

Conclusions. The authors came to the conclusion that it is worth combining different approaches, using their strengths to achieve the desired result - the formation of communicative skills.

Keywords: *case method, communicative method, blended learning, training process, interactive methods of training, English for professional purpose*

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

УДК 81' 373.49

ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕВФЕМІЗМІВ В АНГЛОМОВНОМУ МАС-МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

О.В. БАБЕНКО, кандидат філологічних наук, доцент,

E-mail: olena14babenko@ukr.net

ORCID: 0000-0003-0379-4769

Ю.М. БУМАР, студентка магістратури,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: bumarjulia@gmail.com

Анотація. *Стаття присвячена дослідженню функціонування евфемізмів в англійському мас-медійному дискурсі. Мова ЗМІ є соціально-обумовленою реалізацією національної мови, де стан всіх її стилів і підстилів відбивається в більшій чи меншій мірі. Це і зумовлює великий інтерес лінгвістів до текстів ЗМІ. Незважаючи на те, що тексти газет і журналів глибоко вивчені, вони і сьогодні є гідним матеріалом для лінгвістичних спостережень. Спираючись на сучасну британську та американську пресу, ми вивчили мовні явища, властиві англійській мові початку XXI століття.*

Дослідження англomовного мас-медійного дискурсу здійснювалося в лінгвістичному, лінгво-культурному, соціальному та психологічному аспектах, адже ЗМІ є головним джерелом інформації і інструментом впливу на мовну поведінку людей.

Особлива увага зверталася на приклади вживання евфемізмів з метою політичної коректності. Були наведені конкретні приклади, вилучені з реальних статей британської преси.

Ключові слова: *мас-медіа, ЗМІ, англomовна комунікація, політична коректність, мовна тенденція, лексична одиниця, мовне вираження*